

جنبه های قانونی پزشکی از راه دور

دکتر ابذر حاجوی* - زهرا میدانی** - مرjan قاضی سعیدی*

* دکترای مدیریت خدمات بهداشتی و درمانی، عضو هیات علمی (مربی) دانشگاه علوم پزشکی ایران

** کارشناس ارشد آموزش مدارک پزشکی، عضو هیات علمی (مربی) دانشگاه علوم پزشکی هرمزگان

*** کارشناس ارشد آموزش مدارک پزشکی، عضو هیات علمی (مربی) دانشگاه علوم پزشکی تهران

محرمانه بیمار به مکان های متفاوت، در معرض مخاطره قرار دادن
امنیت و افزایش دسترسی افراد غیر مجاز به این اطلاعات می باشد
(۶-۹).

با اتکا به موارد پیشگفت می توان اذعان داشت که تغییر در شیوه
درمان بیماران، رابطه پزشک و بیمار و تغییر در ملزمومات نگهداری،
محرمانگی و مستند سازی پرونده های پزشکی از جمله مهمترین مسایل
و موانع ایجاد و به کارگیری اینگونه سیستمها می باشند. پاسخگویی
به این مسایل، ارایه تعاریف، طراحی و تدوین دستورالعمل های جدیدی
را می طلبد تا قوانین پزشکی با این تغییرات همگام شود. تعاریف جدید
باید به گونه ای ارایه شود که علم پزشکی، خدمات مراقبتی و درمانی را
که بوسیله پرونده های دستی یا هر ابزار دیگری مستند می شوند شامل
شود (۱۰).

از سوی دیگر بررسی ها نشان می دهد که این ابزار در کشورهای
در حال توسعه که با چالش های مهمی اعم از کمبود نیروی متخصص و
عدم توزیع مناسب نیرو، زیرساخت و خدمات پزشکی ناکافی و نامناسب
و وضعیت نامطلوب بهداشتی رو برو هستند، می تواند به نحو مطلوب تری
موردن استفاده قرار گیرند. اما متأسفانه در اینگونه کشورها از جمله ایران
هنوز دستورالعمل ها و استانداردهای مناسبی جهت پرونده های دستی
وجود ندارد (۱۱).

پژوهش های انجام شده در این زمینه مؤید این مطلب است که
علاوه بر اینکه ایران در مقایسه با سایر کشورها حداقل استانداردها را در
خصوص مدارک پزشکی لحاظ کرده است، حتی این استانداردها، بهمود
عملکرد و کیفیت خدمات این بخش را مدنظر قرار نمی دهد (۱۲).
لذا بکارگیری این ابزار حتی در حد ابتدایی ترین سطوح مانند
انتقال اطلاعات از طریق نمبر، نه تنها اهداف اولیه پزشکی از راه دور

پزشکی از راه دور یکی از تکنولوژی هایی است که پیش بینی
می شود به طور چشمگیری الگو ارائه خدمات بهداشتی درمانی را
متتحول سازد. این تکنولوژی به عنوان ابزار ارتباطی است که متخصصان
مراقبت بهداشتی و بیماران را در محل های مختلف از طریق تلفن،
بی سیم، نمبر، قابلیت کنفرانس از راه دور و اینترنت، شبکه های محلی
در سازمان های مراقبت بهداشتی را به هم متصل می کند و امکان ارایه
خدمات مراقبتی و درمانی به بیماران را بدون نیاز به حضور فیزیکی
آنان فراهم می سازد (۱-۲). به طور یقین افزایش کامپیوتی کردن
داده های مراقبت بهداشتی و ظهور ابزار تکنولوژی های ارتباطات از
راه دور با کاربرد وسیع در تخصص های مختلفی از جمله رادیولوژی،
روانپزشکی، کاردیولوژی، پاتولوژی، درماتولوژی و جراحی، مسایل
سازمانی، سیاسی، اخلاقی و قانونی جدیدی را به دنبال خواهد داشت
که می باید مد نظر قرار گیرد (۳-۵).

در این زمینه سؤالاتی درخصوص مسئولیت ایجاد، نگهداری،
مستندسازی و تکمیل و ارایه پرونده های پزشکی به سایر درمانگران و
 مؤسسات بیمه مطرح خواهد بود.

پرسه درمانی که از راه دور صورت می پذیرد چگونه در پرونده
منعکس خواهد شد؟ آیا مکالمات تلفنی و ارایه توصیه های پزشکی از
طریق تلفن می تواند جایگزین مکالمات حاصل از ارتباط رو در روی
بیمار و پزشک شود؟ آیا پزشک حاضر در محلی دور از بیمار و ارایه
مشاوره از طریق کنفرانس های ویدیویی از نظر قانونی می تواند مسئول
نتیجه خدمات باشد و عدم حضور فیزیکی پزشک مشکلی را در پی
خواهد داشت؟ از سوی دیگر ارسال گزارشات مشاوره حاوی نام، نام
خانوادگی، آدرس و وضعیت پزشکی بیمار از مرکز ارایه دهنده خدمات
و ارسال آنها جهت مشاوره به مرکزی دیگر، به معنی مخابره اطلاعات

قانونی جهت پاسخگویی به مسائل ناشی از کاربرد تکنولوژی اطلاعات در بخش مراقبت بهداشتی صورت گرفته است که با توجه به مسائل مذکور، شناخت اهمیت اطلاعات پزشکی و نقش متخصصان مدیریت اطلاعات و لحاظ کردن دستورالعمل‌ها و استانداردهای مناسب در خصوص پرونده‌های پزشکی از جمله اولویت‌های ضروری می‌باشد (۱۴-۱۵).

را محقق نمی‌سازد، بلکه منجر به پیچیده ساختن بحث پرونده‌های پزشکی و مسائل قانونی مربوط به آن خواهد شد. شواهد نشان می‌دهد که جز با اغناء و توسعه پرونده‌های پزشکی و بحث مدیریت اطلاعات، اهداف کامپیوتری سازی و تکنولوژی اطلاعات در نظام مراقبتی تحقق نمی‌باید (۱۳). در این راستا در سطح جهان حرکت‌هایی در جهت ایجاد چارچوب

References

- 1- Malone F, Callahan CW, Chan DS, Sheets S, Person DA. Caring for Children With Asthma through Teleconsultation: ECHO-Pac, The Electronic Children's Hospital of Pacific. *J E Health Journal* 2004 summer; 10(2):138-46.
- 2- Abdelhak M, Gostick M, Hanken MA, Jacobs E. Health Information: Management of a Strategic Resources. 2nd ed. Philadelphia; Pennsylvania : W.B Saunders Company. 2001.
- 3- Brown N. A Brief History of Telemedicine. *Telemedicine Information Exchange* [Serial Online] 1995 May; 1 [13 Screens] Available from: URL: [<http://tie.telemed.org/articles/article.asp?path=articles&article=tmhistory-nb-tie95.xml>].
- 4- Almazan C, Gallo P. Assessing clinical benefit and economic valuation in telemedicine. [24 screens] 1999 May; Available from: URL: [<http://www.gencat.net/salut/depsan/units/aatrm/pdf/in9906.en.pdf>].
- 5- Manning WL. Telemedicine & Health Care Informatics Legal Issues. 1997 Mar; Available from: URL: [www.netreach.net/~wmanning/telmedov.htm].
- 6- Huston JL. Telemedical record documentation: a preliminary survey. *J Telemed Telecare* 1999; 5 Suppl 1:S6-8.
- 7- Wachter GW. Malpractice and Telemedicine Liability: The Uncharted Waters of Medical Risk. *Telemedicine Information Exchange* [Serial Online] 2002 July; Available from: URL: [<http://tie.telemed.org/articles/article.asp?Path=articles&article=malpracticeLiability-gw-tie02.xml>].
- 8- White P. Legal issues in teleradiology—distant thoughts. *The British Journal of Radiology* 2002; 75: 201-206.
- 9- Wachter GW. HIPAA's Privacy Rule Summarized: What Does It Mean For Telemedicine? *Telemedicine Information Exchange* [Serial online] 2001 Feb; Available from: URL: [<http://tie.telemed.org/articles/article.asp?Path=articles&article=hipaaSummary-gw-tie01.xml>].
- 10- Am First draft for discussion purposes only privileged and confidential Health Information and Telemedicine: Legal Framework: A Preliminary Report 2003 Jan; Available from: URL: [<http://www.mit.gov.in/telemedicine/annexure8a.pdf>].
- 11- Varghese S, Scott RE. Categorizing the Telehealth Policy Response of Countries and Their Implications for Complementarity of Telehealth Policy. *Telemedicine and e-Health Journal* 2004 Mar; 10(1): 61-69.
- 12- Hajavi A, Azar FE, Meidani Z. Medical records standards in selected countries & Iran: a comparative study. *New J (Inst Health Rec Inf Manag* 2005 Feb; 46(1) 4,6.
- 13- Mann R, Williams J. Standards in medical record keeping. *Clin Med* 2003 Jul-Aug; 3(4): 329-32.
- 14- Schmitz HH. Telemedicine and The Role of The Health Information Manager. *Top Health Inf manage of the institute of health record information management* 1999 Feb; 19(3): 52-58.
- 15- Meidani Z, Safdari R. Telemedicolegal Aspects of Telemedicine. *IHRIM The Journal* 2005 June; 46(3): 8.